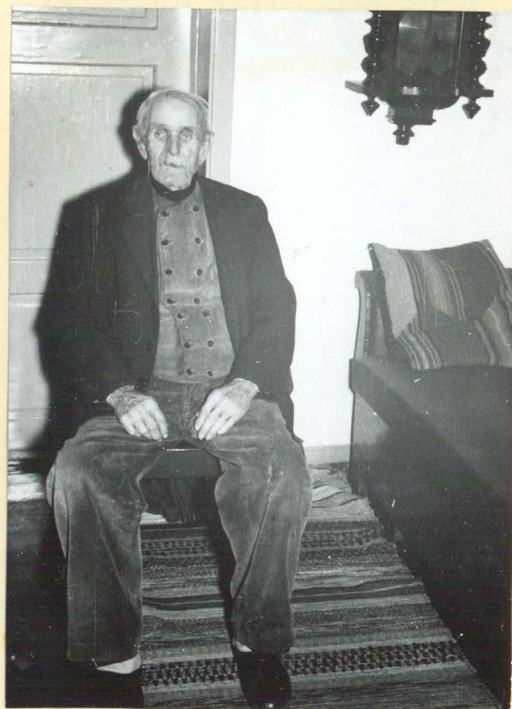

Landskap: *Halland* Upptecknare: *Barbro Radby ö Folke Åstrand*
 Härad: *Hök* Berättare: *Martin Andersson*
 Socken: *Ysby* Berättarens yrke: *f. d. lantbrukare*
 Uppteckningsår: *1956* Född år *1865* i *Ysby*

Personliga data. s. 1.
 Jordbruket. s. 1-2.
 Beskrivn. av hus. s. 2.
 Nödåret 1868. s. 2.
 Arbetaislöner. s. 2-3.
 Tjänstefolk. s. 3.
 Gårdfarihandlare. s. 3.
 Spisar. s. 3.
 Julen. s. 3.
 Majträd. s. 3.
 Amerikaklocka. s. 3.

(foto n^o s. 1;
 reg. no. X:2:26:2.)

X:2:26:2

ACC. N:R M. 16347:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Personliga data. Martin Andersson brukade först Munkagård i Ysby, men övertog 1928 sin hustrus föräldrahem, Hov nr 2 i Ysby. Han överlämnade denna gård 1945 till sin dotter och svärson (Se uppt. M 16348 och gårdsbeskrivn.)

och flyttade till det hus, undantag, där han nu bor med sin hushållerska Klara Johansson (uppt. M.).

Han var ensamt barn; hade själv 4 barn, 2 döttrar, 2 söner. M.A. är

oerhört klar och har väl reda på sig både beträffande gamla och nya händelser och förhållanden. Berättar gärna.

Jordbruket. I min barndom hade vi 6 vångar, en med råg, två med klöver och två med havre. Så hade vi bete uppe på Höggoster i Hjärnered. Det var det enda betet. På 70-talet började folk med rotfrukter. Då började de också märgla. Müller på Skottorp hade varit i Tyskland och sett

ACC. N:R M. 16347:2.

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

märgling. Han tog arbetare med sig därifrån. På 80-talet började folk här att dika. Mejerier startades och man började med svinuppfödning omkring 1875-80. Förut hade man svin endast till husbehov. Tidigare såldes mjölk, smör och h öns till sta'n: 50 öre för ett skålpund smör och 50 öre för ett tjog ägg. Det var dessutom ingen procent på korna då (dålig fetthalt på mjölken). Kreaturen såldes på marknad.- Omkring 1875-80 blev det också bättre med redskap: järnplog började man använda på 80-talet; den första var från Norra Hammar. Radsåningsmaskin började komma i bruk först 1912-15 och slåttermaskin 1915-16. - När jag hade Munkagård (tnl. jord) hade jag 4 hästar och på Hov nr 2 (tnl. jord) hade jag 5 hästar och en 10-12 kor.

Hus. På Munkagård var mangårdsbyggnaden byggd i råsten och de övriga husen i korsvirke. Det var halmtak till 1928 då det blev plåt. I Hov nr 2 bands halmtaken med björkevidjer men det var inte vanligt då. På 1890-talet började man rödfärga hus.

Sociala förhållanden. 1868 var nödår, då blandades (torr) bark och havre till mjöl. Det var dåliga tider på 80-talet. Inga fabriker fanns ju. En arbetare hade 50 öre om dagen eller viss årslön och så maten. Det var

ACC. N:R M. 16347:3.

inte mycket kontanter de fick. - Vi hade drängkammare i uthuset och där var ingen eldstad, men sängar och sängkläder hade de. Pigorna låg inne. Självhushållning och affär. I mitt hem kardade de och spann både till ylle och linne. Linet sådde vi t.o.m. själva. - Så småningom köptes mer i affär. Lyxsaker köptes ofta också av gårdfarihandlare. Här gick t.o.m. västgötaknallar omkring.

Spis. Vi hade öppen härd i köket till 1893, då fick vi järnspis. Bakugn var där också förstas.

Maj- och julfirande. Jo, julgran och jultomte och klappar hade man. Och så gick man på julagille. - Majträd med dans kring majstången hade man på särskild plats i Edenberga.

Amerikaklocka. Den "Amerikaklockan" som hänger där på väggen är gjord av en som hette Ahlgren i Laholm. / I bildarkivet finns fotogr. på sådan klocka; Johannes Erlandsson i Hjärnered, Ysby, f. 1882, äger den/.

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV